

TIEF DRIN IN BÖHMERWALD: POZAPOMENUTÝ OSUD GUSTAVA JUNGBAUERA

Marta Ulrychová

Město Horní Planá čítající přes dva tisíce obyvatel dnes leží poměrně stranou turistického ruchu, který se během posledních dvaceti let rozmohl na východním břehu naší největší přehrady – lipenského jezera. Cílem letních návštěvníků je především rodný dům spisovatele Adalberta Stiftera (1805–1868) a pomník, který mu byl vztyčen v nedaleké Dobré Vodě. A právě kolem Stifterova rodného domu, který je součástí Regionálního muzea v Českém Krumlově, se z iniciativy jeho pracovníků v roce 2007 ustanovil spolek přátel další místní významné osobnosti – **Gustava Jungbauera** (1886–1942).

Jungbauer se narodil nedaleko Horní Plané v Předním Hamru (Vorderhammer) v rodině zemědělce a majitele mlýna. V roce jeho narození se Horní Planá, ležící na cestě spojující Volary a Vyšší Brod, pomalu stávala důležitým centrem jihovýchodní Šumavy obývané převážně Němci. Do konce 90. let 19. století již město žilo bohatým spolkovým životem – v roce 1872 svůj spolek založili hasiči, o tři roky později váleční veteráni, následovala místní skupina Německého šumavského spolku (Deutscher Böhmerwaldbund) a Svazu Němců v Čechách (Bund der Deutschen in Böhmen), byl založen spolek pěvecký, tělocvičný, okrašlovací, spořitelna a záložna, posléze i spolky církevní. Lze tedy konstatovat, že již během jediné generace se zde výrazně proměnily společenské vztahy (Jelínek 2014: 47–50). Tyto okolnosti jistě ovlivnily rozhodnutí Jungbauerova otce dopřát jednomu ze svých synů solidní vzdělání. Po ukončení základní školy v rodném městě ho proto posílá na krumlovské gymnázium, kde toho času působil jako profesor němčiny a latiny rodák z tyrolského Innsbrucku Josef Johann Ammann (1852–1913), tvůrce nové verze hořických pašijových her. Byl to právě tento pilný národopisný pracovník, který v Jungbauerovi

*Gustav Jungbauer (1886–1942).
Fotoarchiv Etnologického ústavu
AV ČR*

podnítil zájem o lidovou kulturu jižní části Šumavy (Pranghofer 2014: 90).

Po absolutoriu gymnázia v Krumlově Jungbauer zahajuje roku 1904 studia germanistiky a klasické filologie na pražské německé Karlo-Ferdinandově univerzitě. Setkává se zde se zakladatelskými osobnostmi německého národopisu v Čechách Augustem Sauerem (1855–1926), především ale s Adolfem Hauffenem (1863–1930), který je v té době již uznávanou osobností zejména v oblasti studia lidových písní (Pranghofer 2014: 90). Pro ilustraci dodávám, že již v roce 1904 byl Hauffen vedle Otakara Hostinského a dalších osobností Ministerstvem kultu a vyučování jmenován do hlavního výboru podniku Lidová píseň v Rakousku (Das Volkslied in Österreich) a o dva roky později pověřen vedením Pracovního výboru pro německou lidovou píseň v Čechách (Tyllner 2005: 11–13). O prázdninách, které Jungbauer trávil ve svém rodišti a kde byl aktivním členem studentského spolku Hochwald a tamější pobočky Svazu Němců v Čechách, se pilně věnoval sběru lidových písní a pověstí. Co se regionu týče, kromě svého rodiště a dalších částí Šumavy se

zaměřil také na Novohradsko a Novobystřicko. Z těchto oblastí pak čerpal materiál pro svoji rigorózní práci *Lidová poezie ze Šumavy (Volksdichtung aus dem Böhmerwalde)*, kterou obhájil v roce 1908 (Lozoviuk 2008: 142) a jež vyšla téhož roku jednak v Praze jako 8. svazek Hauffenovy knižní řady *Příspěvky k českoněmeckému národopisu (Beiträge zur deutschböhmisches Volkskunde)*, jednak ve Vídni jako 6. svazek edice *Prameny a studie k německému národopisu (Quellen und Forschungen zur deutschen Volkskunde)* (Jungbauer 1930–[1937]: X). V létě téhož roku Jungbauer složil učitelské zkoušky z němčiny jako hlavního oboru, latiny a řečtiny jako oborů vedlejších a jako suplent na státním gymnáziu v Liberci zahájit svoji dvacetiletou dráhu středoškolského pedagoga (Pranghofer 2014: 93). Již v době studií byl Jungbauer roku 1906 jmenován členem Pracovního výboru pro německou píseň v Čechách vedeného A. Hauffenem. Rok před vypuknutím první světové války v Praze vydal tiskem *Bibliografii německých písní v Čechách (Bibliographie des deutschen Volksliedes in Böhmen)*.¹

Do první světové války Jungbauer narukoval jako jednoroční dobrovolník. Ve druhém válečném roce se dostal do ruského zajetí a byl deportován do zajateckého tábora v někdejší Turkestánu (dnešním Uzbekistánu). Ale i tento nechtěný a jistě strastiplný pobyt v exotické zemi dokázal využít k etnografickému výzkumu. Mezi zajatci se učil francouzsky, anglicky, ruský a (co pro něho bylo v dalších letech velmi užitečné) také česky (Lozoviuk 2008: 142). Když skončila roku 1918 první světová válka a Rusko se dostalo do víru revolučních událostí, podařilo se Jungbauerovi přes Turecko, Balkán, Záhřeb a Linec vrátit zpátky do Prahy (Pranghofer 2014: 93). Po válce věnoval mnoho sil vyjednávání o návratu vojenských zajatců do Čech, což ho zavedlo jako člena delegace roku 1920 do Moskvy (Jungbauer 1930–[1937]: XI). Zážitky ze svého pobytu v zajetí zúročil

1. Vyšla jako 11. svazek výše zmíněných Hauffenových *Příspěvků k českoněmeckému národopisu*.

nejen v mnoha přednáškách, s nimiž objížděl řadu měst, ale také ve svých *Pohádkách z Turkestánu a Tibetu (Die Märchen aus Turkestan und Tibet)*.² Znovu začal působit jako středoškolský pedagog, tentokrát na gymnáziu v Rumburku, v letech 1922–25 v Litoměřicích, po roce 1925 pak v druhém pražském obvodu (Pranghofer 2008: 93–94).

Již v roce 1921 vstoupil Jungbauer do habilitačního řízení. Svou přednášku věnoval problematice pověstí o Bílé paní (*Die Sage von der weißen Frau*). V únoru následujícího roku pak obhájil habilitační práci o Krakonošovi (*Die Rübzahl Sage*).³ Záměrně si vybral právě tyto dvě démonické bytosti, kolem nichž se podle něj soustřeďovaly pověsti jak na německé, tak na české straně (Lozoviuk 2008: 142–143). V následujících letech zůstával nadále činný jako jeden z hlavních organizátorů sběru lidových písní v tehdejší Československu. Tři roky po založení Státního ústavu pro lidovou píseň (1919) se dodatečně ustanovil i Pracovní výbor pro sběr a vydávání německých písní v Československé republice vedený opět Hauffenem, v němž Jungbauer zastával funkci tajemníka (Thořová – Tyllner 2005: 26).⁴

Již od zimního semestru 1922/23 Jungbauer zahájil dráhu vysokoškolského pedagoga, která však nikterak neznamenala ukončení jeho působení na střední škole. Na univerzitu nastoupil nejprve jako soukromý docent, stálé místo však získal až o šest let později. Po Hauffenově smrti byl v říjnu 1930 prezidentem republiky jmenován neplaceným mimořádným profesorem německého národopisu (funkce byla čestná, stále si tudíž musel vydělávat jako středoškolský profesor v Rumburku). Teprve v roce 1933 byl jmenován placeným mimořádným profesorem německé etnografie a v roce 1937 mu byl udělen titul řádného profesora německého národopisu. Na tomto místě setrval v plném

2. Vydalo je v Jeně v roce 1923 vydavatelství Diederichs.

3. Tiskem vyšla v roce 1923 v Liberci ve vydavatelství F. Krause.

4. Ve výboru zpočátku dále pracovali Julius Janiczek (jako zástupce předsedy), Anton Kahler, Heinrich Rietsch a Johann Tschinkel (srov. Thořová – Tyllner 2005: 26).

pracovním vytížení až do své smrti v říjnu 1942 (Pranghofer 2014: 94–95). Na vlastní přání byl pochován na starém hřbitově v Horní Plané vedle hrobu své matky. Pohřeb se uskutečnil za účasti široké veřejnosti (tamtéž).

Tak jako dnes nemůžeme spatřit Jungbauerův rodný dům, který pohltily vody lipenské přehrady, nemůžeme se zastavit ani u jeho hrobu. Hřbitov v Horní Plané byl v poválečných letech zdevastován do té míry, že místo uložení dnes nelze určit.

Významu Gustava Jungbauera se podrobně věnoval etnolog Petr Lozoviuk ve své práci mapující vznik a vývoj německém národopisu v Čechách (Lozoviuk 2008). Vyzdvihuje především Jungbauerův zájem o studium německých jazykových ostrovů (tzv. Sprachinselforschung) včetně zájmu o karpatské Němce, vysoce hodnotí jeho organizační práci a vřazení aktuálních témat do vysokoškolských přednášek (týká se to např. lidového léčitelství anebo řeči německých odvedenců do Československé armády, kterou Jungbauer zjišťoval pomocí dotazníků), oceňuje také jeho práci popularizační, zejména pak založení etnografického periodika – dvouměsíčníku *Časopis sudetoněmeckého národopisu* (*Zeitschrift für sudetendeutsche Volkskunde*), jehož jedenáct ročníků vycházejících v letech 1928–1938 dodnes představuje nevyužitou studnici národopisného materiálu, zpracovaného nikoliv pouze nadšenými amatéry, ale erudovanými etnografy, povětšinou absolventy německé univerzity (Lozoviuk 2008: 147–165).

Záměrně jsem do názvu svého příspěvku vřadila incipit zlidovělé písně sklářského mistra Andream Hartauera (1839–1915) *Tief drin in Böhmerwald*,⁵ která pro šumavské Němce nabyla v poválečném vývoji funkci symbolu ztraceného domova. Je zde ale také připomínkou toho, že středoškolský a později i vysokoškolský profesor Gustav Jungbauer, zaneprázdněný mnoha každodenními povinnostmi, které mu přinášelo zaměstnání, čestné funkce a mnohostranná organizační činnost, zůstal až do své smrti věrný svému rodišti.

5. Do češtiny bývá píseň překládána *Tam na té Šumavě*.

Bohužel první pomník, který se snažil pro své krajany a širší veřejnost v Horní Plané vybudovat, poválečný vývoj nepřezil. Jedná se o Muzeum Šumavy (Böhmerwaldmuseum), o jehož pokračování se v roce 1954 v Pasově zasloužil Spolek Šumavy (Böhmerwaldverein) a jež je jedním z oddělení tamějšího muzea Oberhaus. Zároveň má v současné době i pobočku ve Vídni.

Muzeum Šumavy

Myšlenka založit muzeum Šumavy vzešla od středoškolského profesora Hanse Schreibera (1859–1936), odborníka na rašeliniště. Protože ve svém rodném městě (Volarech) s ní neuspěl, obrátil se o pomoc na Jungbauera. V roce 1921 tak byly na Šumavě založeny dva sesterské a personálně vzájemně propojené spolky – Německý národopisný spolek (Deutscher Verein für Volkskunde), jemuž od založení předsedal Jungbauer, a Spolek Šumavského muzeu v Horní Plané (Verein Böhmerwaldmuseum in Oberplan) s předsedou Christianem Wegleinem, místním vrchním lesním kontrolorem. Členové obou spolků se rekrutovali ze středostavovských vrstev. Sběrnou oblast představovala jihovýchodní Šumava s přesahy na Novohradsko, Novobystřicko a německé jazykové ostrovy (Jelínek 2014: 55–57).

Pro muzeum byla zakoupena v Horní Plané budova bývalého hostince s rozlehlým parkem. Kupní smlouva byla uzavřena v červenci 1922 a ve stejném měsíci o rok později bylo muzeum slavnostně otevřeno. Mnohé sbírkové předměty darovala českobudějovická pobočka Šumavského svazu (Böhmerwaldbund), finančně muzeum podpořila sbírka Stavební kámen iniciovaná spisovatelem Hansem Watzlikem, zatímco majitel krumlovského panství kníže Schwarzenberg dodal otop a vypreparovaného medvěda. Exponáty zaplnily celkem šestnáct místností, později však musely být umístěny i na chodbách a schodištích. Jaká byla návštěvní bilance? Pro léto 1935 se uvádí 3 000 návštěvníků, přičemž roční průměr činil 5 000 (Jelínek 2014: 58–61).

Zatímco muzejní sbírky, a to zejména mobiliář, nenávratně zmizely mezi poválečnými nově přichozími obyvateli Horní

Plané, přece jen nám, a tím méně zejména folkloristy, Jungbauer zanechal jiná díla, která rovněž představují plody jeho neúnavné práce. Mám tím na mysli vedle velkého počtu etnografických studií ze Šumavy jeho *Šumavské pověsti (Böhmerwaldsagen)*⁶, z nichž v současné době ve svých populárních knihách vydatně čerpají šumavští literáti,⁷ zejména pak dva díly jeho *Lidových písní ze Šumavy (Volkslieder aus dem Böhmerwalde)*⁸.

Lidové písně ze Šumavy

Materiál k této rozměrné sbírce obsahující 600 písňových jednotek a 400 textů náležejících k tzv. *Schnaderhüpfel*⁹ zahrnuje zpěvní repertoár Šumavy z let 1850–1920. Rodil se postupně ve třech hlavních fázích. Tou první byl sběr podnícený Adolfem Hauffenem z let 1894–1900, z něhož pochází nejstarší zápisy, a to zejména z řad učitelů.¹⁰

Druhá fáze odpovídá vzniku a průběhu již zmíněné sběratelské akce Lidová píseň v Rakousku, tedy letům 1904–1914.¹¹ Třetí

6. Vyšly v roce 1924 v Jeně v nakladatelství Diederichs.

7. Za všechny uvedme zejména Ondřeje Fibicha (1954), žijícího ve Strakoncích.

8. Byly vydány v Praze po sešitech, 1. díl v letech 1930–1937, 2. díl v letech 1937–1940.

9. Doslova písně „do skoku“. Zpívaly se při tanci na všeobecně známou melodii, proto byly sběrateli uváděny pouze jejich texty.

10. Z mnoha sběratelů jmenujme především J. J. Ammanna, jehož pozůstalost věnovala vdova po Ammannovi v roce 1913 Společnosti pro povznesení německé vědy, umění a literatury v Čechách (Gesellschaft zur Förderung deutscher Wissenschaft, Kunst und Literatur in Böhmen), zbytek pak v roce 1926 Muzeu Šumavy v Horní Plané. Není bez zajímavosti, že z tohoto období pochází také zápisy nýrského badatele Josefa Blaua (1876–1960), dále zápisy učitele na obecné škole v Landau/Slavkově u Krumlova Leonarda Thüra (1836–1924), který pořizoval zápisy na Krumlovsku až do své smrti v osmaosmdesáti letech. V této počáteční fázi dále sbírali O. Schubert (Štítary/Schüttarschen), W. Reibenspieß (Nový Kramolín / Neugramatin), L. Kraus (Rybník/Waier), Marie Bayerl (Nýrsko/Neuern), H. L. Weber (Kašperské Hory / Bergreichenstein), A. Löffelmann (Železná Ruda/Eisenstein), J. Schramek (Prášily/Studenbach), L. Schilhansl (Volary/Wallern), J. Micko (Zvonková/Glöckelberg, později Mutěnin/Muttersdorf), W. Bodirski (Lomy/Tieberschlag), K. Franzl (Horní Pěna / Oberbaumgarten), K. Röschel (Člunek/Hosterschlag) (Jungbauer 1930: IX).

11. Z řady sběratelů zde připomeňme zejména Adolfa Tausche z Mlynářovic/Müllerschlag u Prachatic.

fáze pak začíná obnovenou činností v rámci Státního ústavu pro lidovou píseň.¹²

Ačkoliv písňová edice byla připravena k vydání již v roce 1924, v důsledku různých průtahů na ministerstvu se první svazek objevil až o celých šest let později. Z původního plánu musely být vynechány písně historické, vojenské, obřadní a dětský folklor. Podle obsahu a funkce byl svazek rozdělen na písně: 1. epické / Alte und neue Mären (Sagen- und Schwanklieder); 2. milostné (s motivy radostné a věrné lásky, dostaveníčka aj.) / Liebesfreud (Lebenslust und treue Liebe, Fenstergang und Folgen); 3. milostné (s motivy nestálosti, nevěry, rozchod a rozloučení) / Liebesleid (Wankelmuth und Untreue, Trennung und Abschied); 4. Škádlivky / Derbsinliches; 5. svatební / Hochzeit und Ehe; 6. pytlácké, lovecké aj. / Wildschützen- und Jägerlieder u. a.; 7. zertovné / Spott und Scherz; 8. pijácké a taneční / Trunk und Tanz; 9. zlidovělé / Volkstümliche; 10. do skoku / Schnaderhüpfel (Jungbauer 1930–[1937]: XVII).

Písně byly získávány dvěma způsoby – jednak zápisem zpěvních projevů informantů, jednak opisováním zpěvníků, které si tito pořizovali pro vlastní potřeby. U mnoha zápisů najdeme varianty, získané v různých lokalitách. U každé písňové jednotky je uvedena lokalita, datum, jméno sběratele, popřípadě srovnávací odkazy. Nápěvy byly povětšinou převedeny do tónin G, D, F, B, výjimečně do Es a A. Jungbauer jako editor zachoval všechny dialektické zvláštnosti. Podobně jako čeští badatelé však dospěl k názoru, že lidová píseň nikdy neodráží dialekt místa, kde byla zapsána. Písně z jižní Šumavy podle něj vykazují vliv rakouských nářečí, střední část až k údolí Úhlavy je přechodovou oblastí ovlivněnou dolnobavorskými nářečím, severní část s Českým lesem ovlivnil hornofalcký dialekt, zatímco písně z Novobystřicka a Jindřichohradecka pak vykazují zvláštnosti dialektů Saska

12. Z této doby pocházejí např. sběry Hanse Multerera (1892–1945) a Hanse Hackla z Nýrska/Neuern, dále L. Hoidna z Filipovy Hutě/Filippshütten, J. Trmky z Ktiše/Tisch a Horní Plané / Oberplan a J. F. Lacheho (Nová Bystřice/Neubistritz).

a Frank, odkud byly podle něj tyto oblasti kolonizovány (Jungbauer 1930–[1937]: XXV–XXVI).

Druhý svazek je signovaný rokem 1937, nicméně jsou k němu přiřazeny rejstříky (lokalit, sběratelů, informantů, názvů a písňových incipitů) psané nikoliv jako písňové zápisy v obou svazcích italikou, ale švabachem. Z dodatku přiřazeného k rejstříkům cituji slova následujícího znění: „*Nyní nastala nová doba, v níž se sudetští Němci a s nimi Šumavané počínaje osudovým a pamětihodným rokem 1938 vrátili se svými německými bratry ve Východní marce a do mateřské Německé říše. Tím se také pro lidový zpěv Šumavy zpřístupnily nové prameny a šumavská lidová píseň budoucnosti se bude obsahem a strukturou asi velmi lišit od písňového dědictví minulých desetiletí, obsaženého v našem díle. Ať se již poměry vyvíjejí jakkoliv, jedno je jisté: Necht' si Šumavan svoji radost ze zpěvu uchová tak, jak tomu bylo v minulosti a podle svého dál zpívá písně, jež mu ulehčí v jeho těžké dřině a spojí ho s rodnou hroudou a duchem jeho národa.*“¹³ (Jungbauer 1937–[1940]: 571)

Co říci závěrem? Další události se odvíjely podle jiného scénáře, než jaký by si šumavští Němci byli přáli. Odvedenci do wehrmachtu byli odveleni ponejvíce na východní frontu a hospodářství museli vést zbylí členové rodiny. Ty, kteří měli to štěstí, že se z války vrátili, čekala spolu s jejich rodinami další rána v podobě nuceného vystěhování. Během sedmi let dospěl osud

13. „*Eine neue Zeit ist nun angebrochen, seit in dem schicksalreichen und denkwürdigen Jahre 1938 mit den deutschen Brüdern in der Ostmark auch die Sudetendeutschen und mit ihnen die Böhmerwälder in das großdeutsche Mutterreich heimgekehrt sind. Damit sind auch für den Volksgesang des Böhmerwaldes auch neue Quellen erschlossen worden und das Böhmerwald-Volkslied der Zukunft wird sich in seiner Zusammensetzung und in seinem Inhalt von dem in unseren Werke niedergelegten Liedgut der vergangenen Jahrzehnte wohl stark unterscheiden. Mögen sich aber die Verhältnisse wie immer gestalten, das eine ist sicher: Der Böhmerwälder wird seine Sangeslust nach wie vor bewahren und auch in Hinkunft seine Lieder singen, die ihm das schwere Arbeitsleben erleichtern, die ihn mit dem Heimatboden und mit seinem Volkstum fest verbinden.*“ (Český překlad M. Ulrychová)

šumavských Němců k hořkému konci. Spolu s nimi se vymazala tradiční kultura pěstovaná zde po staletí, jejíž stopy se dnes snaží zachytit iniciativy z řad nově příchozích, podobné oněm lidem, kteří se v Horní Plané ustanovili kolem Spolku přátel Gustava Jungbauera.

Pro charakteristiku Jungbauerovy osobnosti a metod jeho práce musíme sáhnout k takovým slovům, jako je všestrannost, široký badatelský záběr, organizační schopnosti, cílevědomost, houževnatost a pracovitost. Díky němu se mohl Státní ústav pro lidovou píseň v době tzv. první Československé republiky prokázat dvěma obsáhlými svazky *Lidových písní ze Šumavy*, které vedle Janáčkových a Vášových *Moravských písní milostných* (1930–[1937]) představovaly jediné písňové edice, které byl tento ústav schopen vydat.

Literatura:

- JELÍNEK, Petr 2014: Šumavské muzeum v Horní Plané jako vrcholná forma německé spolkové činnosti na jihovýchodní Šumavě v kontextu vývoje spolkového života v 19. a 20. století. In: BÜRGER, Martin (ed.): *Šumava v proměnách času. Revue Jungbauerova šumavského vlastivědného spolku*. Horní Planá: Jungbauerův šumavský vlastivědný spolek, s. 45–65.
- JUNGBAUER, Gustav 1930[–1937]: *Volkslieder aus dem Böhmerwalde I*. Praha: Státní ústav pro lidovou píseň v ČSR.
- JUNGBAUER, Gustav 1937[–1940]: *Volkslieder aus dem Böhmerwalde II*. Praha: Státní ústav pro lidovou píseň.
- TYLLNER, Lubomír 2005: Lidová píseň v Rakousku 1905–1918 „Spojenými silami všech Slovanů“. In: TYLLNER, Lubomír – SUCHOMELOVÁ, Marcela (eds.): *Etnologický ústav Akademie věd České republiky 1905–2005*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, s. 11–23.
- LOZOVIUK, Petr 2008: *Interethnik im Wissenschaftsprozess. Deutschsprachige Volkskunde in Böhmen und ihre gesellschaftlichen Auswirkungen*. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag.
- PRANGHOFER, Manfred 2014: Kdo byl profesor Gustav Jungbauer? In: Martin Bürger (ed.): *Šumava v proměnách času. Revue Jungbauerova šumavského vlastivědného spolku*. Horní Planá: Jungbauerův šumavský vlastivědný spolek, s. 89–101.
- THOŘOVÁ, Věra – TYLLNER, Lubomír 2005: Ve svobodném státě. Státní ústav pro lidovou píseň (1919–1952). In: TYLLNER, Lubomír – SUCHOMELOVÁ, Marcela (eds.): *Etnologický ústav Akademie věd České republiky 1905–2005*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, s. 25–37.

Tief drin in Böhmerwald: An almost forgotten fate of Gustav Jungbauer

Gustav Jungbauer (1886-1942) was one of the most prolific scholars to explore the field of folk legends and songs of the German population of the Bohemian Forest. Despite the fact that Jungbauer was born and buried in the Czech lands, and that he worked there, he was overlooked in totalitarian Czechoslovakia. His monumental collection of the *Volkslieder aus dem Böhmerwalde* (1930–[1937]) was rarely mentioned by Czech folklorists: they used it more or less as comparative notes only. On the other hand, Jungbauer's records are included in almost all anthologies of folk songs from the Bohemian Forest published in Austria and Germany. The younger Czech generations of scholars have started to explore Jungbauer at several levels. Within the academic field, Petr Lozoviuk explored Jungbauer's activities in detail in his volume on the history of German-language written ethnography in the Czech lands (2008). In the first decade of the new millennium, the Jungbauer national History and Geography Association was established in his native Horní Planá. It extends the activities of a museum which was established by Jungbauer in Horní Planá in 1932 and which was liquidated there after World War II. This Böhmerwaldmuseum, transferred to Passau and Vienna after the war and now has worked across the borders in partnership with the Horní Planá association, contributes to various volumes. In 1943, Jungbauer was buried in a cemetery in his native place. The cemetery no longer exists – it has been destroyed. Nevertheless, the search for Jungbauer's grave has literally become a symbolic expression of a search for traces which this extraordinary man left on the scholarship of the traditional culture of Germans in the Czech lands.

Key words: German folkloristics; folk songs for the Bohemian Forest; Gustav Jungbauer; the Museum of Bohemian Forest.